

SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ZA 2012 R.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych został uchwalony Uchwałą Nr II/5/11 z dnia 27.02.2011 r. Rady Gminy w Kowali.

Program ten miał na celu tworzenie spójnego systemu działań profilaktycznych i naprawczych zmierzających do zapobiegania powstawania nowych problemów związanych z alkoholem, zmniejszenia rozmiaru tych, które aktualnie występują oraz zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami.

Program koordynował Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowali. Środki finansowe na realizację zadań pochodziły z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Na realizację zadań określonych w Programie na 2012 r. zaplanowano 104.200 złotych, wydatkowano kwotę 97.976,51zł.

I Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

Do zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należało prowadzenie działań mających na celu zmniejszenie szkód związanych z nadużywaniem i uzależnieniem od alkoholu poprzez:

- Motywowanie osób nadużywających i uzależnionych od alkoholu i ich rodzin do rozpoczęcia procesu leczenia.
- Kierowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do odpowiednich poradni i instytucji pomocowych.
- Prowadzenie postępowania przygotowawczego w sprawach o przymusowe leczenie odwykowe i kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego.

Komisja odbyła w ciągu 2012 r. 22 spotkania z uzależnionymi i współuzależnionymi (żony, matki i dorosłe dzieci) oraz 2 spotkania w celu kontroli punktów sprzedaży alkoholu. Wpłynęło w tym okresie do Komisji 31 nowych wniosków o objęcie leczeniem uzależnionych bądź pijących ryzykownie i szkodliwie, w stosunku do których podejmowane były stosowne działania, a 7 spraw było kontynuowanych. Wśród zgłoszonych osób było 3 kobiety. Każda rozmowa pouczająco-motywuująca kończyła się konkretnymi ustaleniami, zadaniami dla uzależnionych.

W wyniku nawiązania z uzależnionymi i ich rodzinami kontaktu psychologicznego, motywowania i doradzania 4 osoby zdecydowało się zażywać anticol według wskazań lekarza, 4 sprawy zostały skierowane do sądu z wnioskiem o przymusowe leczenie. 21 spraw Komisja zawiesiła czasowo na wniosek rodziny w związku z ograniczeniem nadużywania alkoholu, a nawet abstynencją. W 5 przypadkach po okresie abstynencji kilkumiesięcznej i dłuższej problem uzależnienia powracał w rodzinie i wówczas na ponowny wniosek Komisja sprawę odwieszała i rozpoczynała pracę od nowa z osobą uzależnioną.

Komisja rozpatrywała również wnioski o sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych. Pozytywnie zaopiniowano 30 wniosków na sprzedaż napojów alkoholowych, które były zgodne z Uchwałą Rady Gminy w sprawie limitu i lokalizacji tych punktów. Komisja nie opiniowała wniosków o cofnięcie zezwolenia, ponieważ nie zachodziła taka potrzeba.

Z upoważnienia Wójta i przy współpracy z Policją skontrolowano 8 punktów sprzedaży napojów alkoholowych pod względem przestrzegania Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Zakres kontroli obejmował sprzedaż alkoholu nieletnim, spożywanie alkoholu w sklepach i w ich obrębie, posiadanie wydzielonych stoisk na alkohol i eksponowanie w widocznych miejscach wywieszek o szkodliwości alkoholu i zakazie sprzedaży alkoholu nieletnim i nietrzeźwym. W kontrolowanych punktach sprzedaży alkoholu nie było zastrzeżeń. Sprzedawcy posiadali aktualne zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych i przestrzegali Ustawy o wychowaniu w trzeźwości.

W jednym przypadku sprzedaż alkoholu odbywała się bez stosownych zezwoleń. Komisja skierowała sprawę do Policji i odpowiednich służb.

Na bieżąco monitorowana była sytuacja osób uzależnionych i ich rodzin przez członków Komisji, pracowników GOPS-u i kuratorów społecznych.

Z Policją w tym zakresie współpraca nie układała się najlepiej z powodu zmian organizacyjnych w tych jednostkach.

Komisja ściśle współpracowała z psychoterapeutką Panią Barbarą Strzelecką, która uczestniczyła w posiedzeniach Komisji i obejmowała terapią grupową i indywidualną osoby uzależnione i ich rodziny.

GKRPA wspomagała również inicjatywy programowe podejmowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowali.

Członkowie Komisji korzystali ze szkoleń organizowanych przez GOPS w zakresie uzależnień i przemocy w rodzinie.

GKRPA zorganizowała spotkanie w czerwcu 2012 r., które miało charakter szkoleniowy dla sprzedawców napojów alkoholowych z udziałem Pana Wójta, Radnych i Kierownika Posterunku Policji w Kowali.

W grudniu 2012 r. przewodnicząca Komisji uczestniczyła w szkoleniu na temat najnowszej metody motywowania uzależnionych do podjęcia leczenia, prowadzonym przez Studio Profilaktyki Społecznej „Atelier” z Krakowa.

Punkt Konsultacyjno- Informacyjny dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin oraz przemocy domowej, działający przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Kowali

Punkt Konsultacyjno-Informacyjny działał w oparciu o wytyczne zawarte w Ustawie o wychowaniu w trzeźwości z 1982.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Kowali prowadzi działalność Punkt Konsultacyjno- Informacyjny dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin. Osoby uzależnione od alkoholu i ich rodziny mogą zwrócić się o poradę dotyczącą sposobów radzenia sobie z problemem alkoholowym, informację na temat adresów odpowiednich placówek leczenia uzależnień, klubów abstynenckich i mitingów AA. Ponadto można uzyskać poradę psychologiczną, socjalną, prawną oraz konsultacje z trzeźwym alkoholikiem. Pracownicy Punktu pomagają w znalezieniu odpowiedniej pomocy członkom rodzin dotkniętych problemem alkoholowym.

W pierwszy poniedziałek miesiąca o godz.9 konsultacji indywidualnych udziela trzeźwy alkoholik, również w pierwszy poniedziałek miesiąca odbywają się spotkania grupy samopomocowej dla osób uzależnionych od alkoholu, grupę prowadzi trzeźwi alkoholicy.

W drugi poniedziałek miesiąca o godzinie 9 odbywają się stałe zajęcia edukacyjne dla osób uzależnionych i współuzależnionych. Grupę prowadzi pracownik socjalny.

Ważnym wydarzeniem dla osób skupionych przy Punkcie Konsultacyjno- Informacyjnym i ich rodzin był wyjazd na 20 Ogólnopolskie Spotkania Trzeźwościowe do Lichenia. Hasłem tegorocznych spotkań były słowa” Odbuduję mój dom”. Pięćdziesięcioosobowa grupa mieszkańców Gminy Kowala miała okazję po raz trzeci spotkać się z ludźmi o podobnych problemach. Psycholodzy i terapeuci uzależnień przeprowadzili kilkaset rozmów z ludźmi, którzy przybyli szukać pomocy. W trakcie mitingów można było usłyszeć świadectwa osób, które wyszły z nałogu i chciały podzielić się z innymi drogą jaką przeszli.

Już po raz trzeci mogliśmy również zrealizować wigilię dla osób chorych (w tym uzależnionych), samotnych i strapionych. W dniu 19 grudnia 2012 roku o godzinie 12 przy zastawionych stołach zasiadło ponad 30 osób. Spotkanie rozpoczęło się występem teatralnym o tematyce bożonarodzeniowej, przygotowanym przez dzieci ze Świetlicy Środowiskowej „Szansa”. Był to czas na słuchanie Słowa Bożego, dzielenia się opłatkiem i składania sobie życzeń, na koniec każdy z przybyłych gości otrzymał drobny upominek.

Do Punktu Konsultacyjno- Informacyjnego osoby z problemem alkoholowym i ich rodziny kierowane są przez pracowników socjalnych, kuratorów sądowych oraz zgłaszają się sami zainteresowani lub ich rodziny.

Ogółem z pomocy i wsparcia skorzystało 60 osób, niektóre z tych osób korzystało z porady i wsparcia kilkakrotnie.

W Punkcie Konsultacyjno- Informacyjnym pracują wolontarystycznie dwaj trzeźwi alkoholicy i psycholog, natomiast prawnik i pracownik socjalny wykonują zadania w ramach swoich obowiązków służbowych. Od 2012 roku w PKI pracuje terapeuta uzależnień, który pełni dyżury w każdy wtorek miesiąca w godzinach od 13 do 17, w ramach tych godzin prowadzona jest również grupa terapeutyczna dla uzależnionych mężczyzn i kobiet oraz działa grupa terapeutyczna dla współuzależnionych kobiet.

Terapia uzależnień za okres od 17.01.2012-31.12.2012

Przez 12 miesięcy były prowadzone działania profilaktyczne, terapeutyczne i rehabilitacyjne dla osób uzależnionych od alkoholu oraz ich rodzin.

Zdiagnozowano i zakwalifikowano do terapii 54 osoby uzależnione od alkoholu, w tym 11 osób to sprawcy przemocy, 22 osoby współuzależnione, w tym 17 ofiary przemocy, 2 osoby to DDA.

Działania terapeutyczne prowadzone były przez Barbarę Strzelecką – terapeutę uzależnień.

Zrealizowano następujące zadania:

- . Informacja i edukacja o chorobie alkoholowej, współuzależnieniu, przemocy domowej i możliwości leczenia.
- . Informacja o pomocy dla rodzin.
- . Wstępna motywacja do leczenia.

- . Diagnoza nozologiczna i problemowa uzależnienia od alkoholu i współzależniania.
- . Pomoc psychologiczna, wsparcie i ochrona przez przemocą domową.
- . Działalność grupowa dla osób uzależnionych i współzależnionych, DAA wg scenariusza-grupy otwarto-rotacyjne.
- . Zapewnienie bezpieczeństwa osobom, które rozpoczęły procedurę prawną w związku z przemocą.
- . Pomoc w pisaniu pism procesowych.
- . Współpraca z GOPS, lokalną policją, GKRPA, sądem, kuratorami, szkołą.
- . Współpraca z asystentami rodziny – wspólne podejmowanie bardzo ważnych decyzji systemowych.
- . Spotkania z rodzicami w szkole przed wywiadówką na temat rodziny.
- . Spotkania z władzami lokalnymi (radni, sołtysi) – edukacja z dziedziny przemocy domowej.
- . Przeprowadzono superwizję pracy grupy AA i GKRPA.

Efekty są różne w zależności od możliwości klienta – motywowano do zmian.

Nałóg doprowadza do zniewolenia, wtedy osoby te nie kierują własnym życiem, zmieniają swoje myślenie i zachowanie.

Osoby współzależnione doświadczające przemocy domowej (fizycznej, psychicznej, ekonomicznej i seksualnej) otrzymują wsparcie i podążają małymi krokami, tarapeuta w tej drodze im towarzyszy. Czasami sięgają po prawa korzystając z pomocy prawnej i pomocy w pisaniu pism procesowych.

Działalność Świetlicy Środowiskowej z elementami socjoterapii „Szansa” w Kowali

W roku 2012 roku Świetlica Środowiskowa „Szansa” obejmowała opieką 40 wychowanków w wieku od 6 do 12 lat. Zajęcia odbywały się od poniedziałku do piątku w godzinach od 8.00 do 16.00. Dzieci przyjmowane były do świetlicy na wniosek rodziców, wychowawców-nauczycieli lub pedagoga szkolnego.

Wychowankowie Świetlicy korzystali w okresie jesienno-zimowym z dożywiania w formie II śniadania (bułki słodkie, kanapki). W tym czasie prowadzone były:

- Zajęcia z pedagogiki zabawy służące rozładowaniu emocji, uczące współpracy i udzielania sobie wsparcia.
- Zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci mających problemy w zachowaniu.
- Zajęcia teatralne -podczas których dzieci przygotowywały przedstawienia.
- Zajęcia plastyczno-techniczne, rozwijające umiejętności manualne (zabawy konstrukcyjne, układanki, malowanie farbami, wycinanie, wyklejanie, modelowanie przy użyciu plasteliny itp.) .
- Zajęcia taneczne kształtujące ekspresję ruchową (np. nauka tańców grupowych oraz zabawy ruchowe przy muzyce).
- Zajęcia wzbogacające posiadane wiadomości, zaspokajające ciekawość świata (czytanie książek, rozmowy i pogadanki z dziećmi, gry dydaktyczne i edukacyjne, zabawy tematyczne) .

- Zajęcia w pracowni komputerowej –kształtowanie umiejętności wykorzystywania Internetu do poszukiwania informacji.
- Zajęcia kształtujące umiejętności wykorzystania zdobytej wiedzy (konkursy, rozwiązywanie krzyżówek, zagadek, gry dydaktyczne, quizy, rebusy, odrabianie prac domowych i przygotowywanie się do zajęć szkolnych).
- Zajęcia wzbogacające ekspresję twórczą (wymyślanie fragmentów np. zakończenia lub całości bajek, opowiadań, prace plastyczne itp.)
- Zajęcia relaksujące, wyciszające (spacer, oglądanie bajek itp.)

Wychowankowie Świetlicy mieli zapewnioną pomoc pedagogiczną (pedagog-5 dni w tygodniu i psychologiczną (psycholog- raz w tygodniu) w rozwiązywaniu problemów z którymi się spotykali. Najczęściej były to niepowodzenia w szkole, konflikty rodzinne, problemy w nawiązywaniu kontaktów interpersonalnych, problemy z samoakceptacją czy samorealizacją. Przez cały rok szkolny wychowankowie uczestniczyli w zajęciach profilaktycznych- uczących relacji społecznych. Prowadząc zajęcia dużo uwagi poświęcono kształtowaniu umiejętności współżycia i współdziałania w grupie świetlicowej. Dbano o wdrażanie wychowanków do przestrzegania przyjętych zasad w kontaktach z kolegami, rozmawiania, słuchania, wyrażania swoich potrzeb, przekonań, i uczuć oraz dostrzegania ich u innych, a także ćwiczenia umiejętności rozwiązywania sytuacji konfliktowych, trudnej sztuki panowania nad emocjami. Starano się nauczyć dzieci oceniania siebie i postaw kolegów, zachowania się w sytuacjach trudnych, ponoszenia odpowiedzialności za indywidualne i wspólne wykonywanie zadań oraz wdrażanie do utrzymania porządku w czasie zabaw i zajęć. Ponadto dzieci miały zapewnioną pomoc w odrabianiu lekcji i nadrabianiu zaległości.

Rodzice wychowanków Świetlicy mieli zapewnioną pomoc pedagogiczną oraz psychologiczną. Porad udzielali pedagog oraz psycholog zatrudniony w Świetlicy. Tematy, z którymi zgłaszali się rodzice dotyczyły głównie problemów wychowawczych z dziećmi oraz spraw rodzinnych. W ciągu roku odbyło się zebranie grupowe dla rodziców oraz w miarę potrzeby odbywały się spotkania indywidualne z rodzicami dotyczące sytuacji poszczególnych dzieci. Rodzice wychowanków brali czynny udział w życiu świetlicy poprzez pomoc w przygotowaniu uroczystości świetlicowych, tj. Spotkanie opłatkowe, Dzień Mamy i Taty. Ponadto rodzice pomagali w opiece nad dziećmi i organizacji takich imprez jak Bal Andrzejkowy czy Świetlicowy Zawrót Głowy.

17 stycznia wychowankowie Świetlicy „Szansa” pojechali na wycieczkę autokarową do Krainy Świętego Mikołaja w Kołacinku. Na miejscu zwiedzili bajeczną krainę z przewodnikiem, spotkali się ze Św. Mikołajem, który wręczył każdemu dziecku prezent oraz zjedli obiad.

Podczas ferii zimowych w wycieczkach i zajęciach wzięło udział 30 dzieci. Odbyły się dwie wycieczki do kina oraz wycieczka do Centrum Zabaw „Hula-Park” w Radomiu. Dzieci odwiedziły Świetlicę w Dąbrówce Zabłotnej, gdzie wzięły udział w zajęciach chemicznych. Podopieczni „Szansy” obejrzeni zaprezentowane przez panie eksperymenty, a następnie samodzielnie wykonywali eksperymenty chemiczne. Ponadto dzieci odwiedziły podczas ferii Gminną Bibliotekę Publiczną i wzięły udział w konkursach czytania wierszy i bajek przygotowanych przez Panie bibliotekarki. Podczas ferii odbyły się również zajęcia plastyczne, kulinarne, gry i zabawy integracyjne, konkurs piosenki karaoke oraz ognisko

z pieczeniem kielbasek. Świetlicę „Szansa” podczas ferii zimowych odwiedzili podopieczni Fundacji „Chcę i Mogę” z Radomia. Dzieci z Fundacji zaprezentowały przedstawienie teatralne "Dziewczynka z zapalkami" przygotowane pod kierunkiem pani Anny Pisarskiej i Kingi Rokoszej. Po występie dzieci integrowały się i bawiły wspólnie dzieląc pomysłami i wrażeniami przy słodkim poczęstunku.

Z okazji Dnia Kobiet odbył się w Świetlicy „Konkurs Piosenki o Kobietach”, w którym wzięli udział wychowankowie Świetlicy.

14 marca dzieci wzięły udział w warsztatach lepienia w glinie. Uczyły się technik lepienia i zdobienia przedmiotów z gliny. Tematem warsztatów były Święta Wielkanocne.

26 marca odbył się przygotowany przez wychowawców i dzieci minikiermasz Wielkanocny, na którym dzieci sprzedawały własnoręcznie zrobione stroiki i kartki świąteczne oraz wypalone w piecu prace z gliny. Za zarobione podczas kiermaszu pieniądze dzieci pojechały 10 kwietnia na wycieczkę do Centrum Zabaw Hula-Park w Radomiu.

23, 27 marca oraz 11 kwietnia w Świetlicy Środowiskową „Szansa” odbyły się zajęcia w ramach Programu Projektor-wolontariat studencki. Zajęcia poprowadziły wolontariuszki-Studentki Wyższej Szkoły Handlowej w Radomiu. Zaproponowane przez wolontariuszki zajęcia plastyczne i ruchowe cieszyły się ogromnym zainteresowaniem. ”Projektor-wolontariat studencki”- to program Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności realizowany przez Polskie Stowarzyszenie Pedagogów i Animatorów KLANZA.

25 kwietnia w Świetlicy odbyło się szkolenie dla rodziców i wychowawców na temat bezpieczeństwa dzieci w Internecie. Szkolenie poprowadzili: policjant, psycholog i informatyk.

15 maja wychowankowie Świetlicy wzięli udział w warsztatach z filcowania wełny. Na zajęciach każdy uczestnik wykonał samodzielnie broszkę-kwiat, które następnie dzieci ofiarowały swoim mamom w prezencie z okazji Dnia Mamy.

18 maja wychowankowie świetlicy wzięli udział w zajęciach pt: ”Chodzi lisek koło drogi” przygotowanych przez Uczniów Publicznego Gimnazjum w Parznicach w ramach realizacji projektu edukacyjnego pt: ”Czy nasi gimnazjaliści znajdują sposoby na nudę-czyli ciekawe sposoby spędzania wolnego czasu”.

28 maja odbyła się uroczystość z okazji Dnia Mamy i Taty. Z tej okazji dzieci zaprezentowały przedstawienie teatralne, wiersze i piosenki. Wręczyły rodzicom prezenty: własnoręcznie wykonane broszki z filcu, flakoniki zrobione metodą decoupage oraz laurki. Rodzice przygotowali poczęstunek.

2 czerwca z okazji Dnia Dziecka wychowankowie Świetlicy wzięli udział w spotkaniu integracyjnym w Kosowie pt: ”Świetlicowy Zawrót Głowy”. W programie imprezy odbyło się wiele konkursów, zabaw i tańców integracyjnych oraz wspólne grillowanie.

6 czerwca został rozstrzygnięty konkurs plastyczny: „Rodzina Moje miejsce” w którym wychowankowie Świetlicy wzięli udział. I miejsce zajęła podopieczna świetlicy „Szansa”. Konkurs odbył się w ramach Ogólnopolskiej Profilaktycznej Akcji „Postaw na rodzinę”.

3 lipca wychowankowie Świetlicy rozpoczęli wakacje wyjazdem na basen rekreacyjny do Centrum Słonecznego w Radomiu.

21lipca wychowankowie Świetlicy wzięli udział w Międzypokoleniowym Rajdzie rowerowym w Maliszewie oraz w konkursie latawców organizowanym przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowali.

W dniach od 16 do 27 lipca odbyły się „Wakacje z „Szansą”, w których wzięły udział dzieci uczęszczające do świetlicy w czasie roku szkolnego. W tym roku tematem wiodącym było zapoznanie się z życiem i tradycjami indiańskimi, zatem wszelkie działania i atrakcje dotyczyły Indian. Dzieci robiły m.in. pióropusze indiańskie i szyły odzienia z frędzlami, świętowały Dzień Wojownika, budowały szałas w lesie. Odbyło się ognisko z pieczeniem kiełbasek oraz warsztaty ceramiczne. 18 lipca dzieci pojechały na wycieczkę autokarową do Indiańskiej Wioski Ponoka w Augustowie koło Kozienic. Czekają tam wiele atrakcji przygotowanych przez tamtejszego Wodza, a w tym zwiedzanie wioski z przewodnikiem, zapoznanie z elementami kultury indiańskiej - historia i życie codzienne, wnętrze tipi, szałas potu, wystawa rękodzieła, scenki przedstawiające fragmenty z życia Indian, ciekawe opowieści. Wiele frajdy sprawił indiańskim wojownikom z Kowali udział w grach i zabawach indiańskich, tj. strzelanie z łuku, przeciąganie liny, malowanie twarzy.

Ponadto podczas wakacji odbyły się również: wycieczka autokarowa do Pułtuska, gdzie wychowankowie wzięli udział w warsztatach z savoir-vivre, dwa wyjazdy do kina, wycieczka na basen do Radomia oraz do Centrum Zabaw Hula-Park.

Podczas wakacji dzieci wzięły również udział w ogólnopolskiej akcji „Sieciaki na wakacjach” organizowanej przez Fundację Dzieci Niczyje i Fundację Orange. Jej celem było edukowanie najmłodszych poprzez zabawę. 8 i 9 sierpnia wychowankowie Świetlicy uczestniczyli w zajęciach, w których dowiedziały się jak ochronić się przed zagrożeniami i ich unikać; gdzie mogą szukać pomocy (Helpline.org.pl). Nauczyły się jak bezpiecznie i odpowiedzialnie korzystać z nowoczesnych technologii, bo Internet to szeroki dostęp do wiedzy i łatwiejsza komunikacja. Na zajęciach dzieci dowiedziały się jakie są zasady dobrego wychowania w wirtualnym świecie, czyli netykieta - jak należy się zachowywać będąc członkiem internetowej społeczności, jakie są granice, co można, a czego nie powinno się robić. Dzieci nauczyły się, że krzywda doznana w wirtualnym świecie może boleć tak samo, jak krzywda w świecie realnym. I chociaż Internet daje złudzenie anonimowości, to są odpowiedzialne za swoje zachowania w Internecie. Kolejnym elementem sieciakowych wakacji było nauczenie dzieci krytycznego myślenia wobec dostępnych w Internecie treści. Tak, by same potrafiły ocenić, które informacje są prawdziwe oraz komu mogą zaufać w wirtualnym świecie. Dzieci uczestnicząc w zajęciach dowiedziały się, żeby nie ulegać naciskowi innej osoby bądź grupy, zwłaszcza anonimowej.

18 września odbyło się ognisko integracyjne z pieczeniem kiełbasek.

Od września do grudnia podopieczni Świetlicy Środowiskowej „Szansa” w Kowali uczestniczyli w warsztatach artystycznych prowadzonych przez instruktorów z Fundacji „Chcę i Mogę” z Radomia. Zajęcia odbywały się w ramach projektu, który był współfinansowany ze środków Wojewody Mazowieckiego w ramach realizacji zadania publicznego "Organizacja zajęć dla dzieci i poradnictwo dla rodzin wymagających wsparcia; wspieranie rodzin i osób ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz wzmocnienie rozwoju lokalnych sieci wsparcia dla osób ubogich i zagrożonych wykluczeniem społecznym". Dzieci poznały m.in. technikę decupage, lepily z masy solnej, robiły kukielki teatralne i ozdoby świąteczne. Zajęcia przyniosły dzieciom wiele frajdy i satysfakcji.

30 października 2012r. w Świetlicy Środowiskowej „Szansa” w Kowali odbył się VII Gminny Konkurs Recytatorski pod hasłem: „Przyjaciele dzieci wierszem do nich piszą”. W konkursie

udział wzięło 19 uczestników ze Szkół Podstawowych z Kowali, Bardzic, Mazowszan, Młodocina, z Kończyc- Kolonii oraz z Publicznego Przedszkola w Kowali. Wszyscy uczestnicy konkursu otrzymali dyplomy, zwycięscy i wyróżnieni dyplomy i nagrody książkowe.

17 Listopada dzieci ze Świetlicy Środowiskowej „Szansa” miały przyjemność zobaczyć z bliska jak wygląda praca strażaków. W tym celu została zorganizowana wycieczka do Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej Nr 3 w Radomiu. Dzięki życzliwości strażaków wychowankowie Świetlicy mogli m.in. zobaczyć samochody i sprzęt pożarniczy oraz motorówkę. Ważnym dopełnieniem wycieczki były odwiedziny radomskiego kina, gdzie dzieci obejrzały film pt: ”Hotel Transylwania”.

23 listopada podopieczni Świetlicy uczestniczyli w zabawie andrzejkowej zorganizowanej przez Świetlicę Środowiskową w Kosowie. Wspólnie z kolegami i koleżankami z innych świetlic dobrze się bawili tańcząc i uczestnicząc w licznych konkursach i wróżbach.

W dniu 4 grudnia misie: Tosia, Misia i Kubuś wraz z przyjaciółmi przybyli do Świetlicy „Szansa” w Kowali, aby uświetnić obchody Dnia Pluszowego Misia. Spotkanie rozpoczęło się przedstawieniem Kopciuszek, w wykonaniu uczniów z Publicznego Gminazjum w Parznicach. Następnie nasi podopieczni zaprezentowali swoje misie przyniesione z domu. Wykazały się również ogromną wiedzą na temat misiów, za to otrzymały słodkie upominki. Wszyscy, dzieci i misie, wesoło się bawili, przy wspólnych płasach, tańcach i śpiewie.

Z okazji Mikołajek- 6 grudnia Świetlicę odwiedził Święty Mikołaj, który przyniósł dzieciom piękne książki ufundowane przez sponsora.

W środę 17 grudnia 2012 r. podopieczni świetlicy „Szansa” zorganizowali kiermasz bożonarodzeniowy, na którym sprzedawali własnoręcznie zrobione stroiki, ozdoby choinkowe, kartki bożonarodzeniowe oraz aniołki wykonane z masy solnej. Zarobione w ten sposób pieniądze dzieci postanowiły przeznaczyć na dofinansowanie ferii zimowych. Kiermasz cieszył się dużym zainteresowaniem.

W dniu 18 grudnia w Świetlicy odbyła się uroczystość wigilijna. Podopieczni przygotowali bajkowe przedstawienie pt: ”Wizyta w Krainie Świętego Mikołaja”. Wspólnie z wychowawcami wykonali dekoracje, przygotowali stroiki. Dzieci wcielali się w różne postacie. Wystąpiły skrzaty, elfy i Święty Mikołaj. Zapalona świeca, piękne białe obrusy na stole, sianko, przystrojona choinka, spożywanie postnych, wigilijnych potraw przygotowanych przez rodziców - to wszystko wpłynęło na niezwykłą atmosferę w tym szczególnym dniu w Świetlicy „Szansa”.

Rok 2012 podopieczni zakończyli wyjazdem do Krainy Świętego Mikołaja w Kołacinku. Na miejscu zwiedzili bajeczną krainę, spotkali się ze Świętym Mikołajem, który wręczył im prezenty oraz zjedli obiad. Wyjazd okazał się niezwykle udany i radości było co niemiara.

W pomieszczeniach Świetlicy raz w tygodniu przyjmuje terapeuta uzależnień, który prowadzi grupy terapeutyczne z osobami uzależnionymi i współuzależnionymi. Ponadto w ciągu roku w Świetlicy odbywały się posiedzenia Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, spotkania Związku Emerytów i Rencistów, spotkania Klubu Seniorów, zebrania wiejskie, szkolenia w ramach POKL, imprezy i spotkania organizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (m. in. zabawa choinkowa dla dzieci niepełnosprawnych, dzień pracownika socjalnego, szkolenie na

temat przemocy wobec dzieci), Gminną Bibliotekę Publiczną (m. in. Spotkanie autorskie z pisarzem w ramach Radomskiej Wiosny Literackiej itp.) oraz Urząd Gminy w Kowali.

Pozostałe działania podejmowane z placówkami oświatowymi, Urzędem Gminy i innymi instytucjami:

1. Szkolenie „Zakup kontrolowany”

Szkolenie miało na celu zbadanie wiedzy sprzedawców napojów alkoholowych dotyczącej zasad sprzedaży alkoholu, w tym żądania okazania dowodu osobistego od klienta. Zostało zakończone przesłaniem do GOPS w Kowali raportu obrazującego sytuację w sklepach i lokalach na terenie gminy.

2. Cykl wywiadówek profilaktycznych dla rodziców uczniów klas IV-VI szkół podstawowych z Panią Barbarą Strzelecką – terapeutą uzależnień.

Tematem wywiadówek była szeroko rozumiana profilaktyka. Celem działań było podkreślenie roli rodziców w wychowaniu dzieci jako skutecznego sposobu ochrony przed uzależnieniami, min. od alkoholu czy narkotyków. Poinformowano, gdzie można szukać pomocy w przypadku zaistnienia sytuacji problemowej. Szczególny nacisk położono na prawidłowość relacji na gruncie rodzic – dziecko. Prowadząca podkreśliła znaczenie więzi rodzinnych dla prawidłowego rozwoju dziecka i jego późniejszego funkcjonowania w społeczeństwie.

W trakcie wywiadówek rozdano ulotki „Czy jesteś wzorem dla swoich dzieci?”, „Jeśli Twoje dziecko potrzebuje pomocy”, „Pięć prostych porad dla odpowiedzialnych rodziców” zakupione w ramach kampanii „Postawna rodzinę!” oraz ulotki z pakietu „Trzeźwy Kierowca”.

3. Warsztaty profilaktyczne w Gimnazjum z Panią Izabelą Kolanowską.

W dniu 19 września 2012r. w ramach kampanii „Postaw na rodzinę!” w Publicznym Gimnazjum im. Jana Pawła II w Parznicach odbyły się warsztaty profilaktyczne z uczniami klas I. Poprowadziła je Pani Izabela Kolanowska pracująca w Caritas Pallotyńska w Radomiu.

Tematem warsztatów była profilaktyka uzależnienia od alkoholu, konsekwencje i przyczyny uzależnienia. Rozmawiano z uczniami o mitach i stereotypach związanych z piciem alkoholu, charakterystycznych zachowaniach osób uzależnionych, fazach uzależnienia. Przedstawiono za pomocą schematu budowy ciała szkody powstałe w organizmie człowieka spowodowane długotrwałym spożywaniem alkoholu. Uczniowie mieli też możliwość obejrzenia krótkiego filmu przedstawiającego dzieci z FAS – alkoholowym zespołem płodowym, których choroba wynika z picia alkoholu przez matkę w czasie ciąży.

Podczas spotkania rozdano dzieciom ulotki pod nazwą: „Kogo zapytać o radę”, „Wspólnie budujemy nasz dom”, zakupione w ramach kampanii „Postawna rodzinę!”.

Rozprowadzono również ulotki z serii „Młodzi, odpowiedzialni” promujące kampanię „Odpowiedzialny kierowca”.

4. Zakup podręczników – Jasiek Mela „Poza horyzonty”

Nagrody w konkursie: „Rodzina – moje miejsce” organizowanym w ramach kampanii „Postaw na rodzinę!”.

5. Warsztaty profilaktyczne w szkołach podstawowych.

W okresie od 16 października 2012r. do 27 listopada 2012r. w ramach kampanii „Postaw na rodzinę!” w gminnych szkołach podstawowych prowadzony był cykl warsztatów profilaktycznych z uczniami klas czwartych przez Panie Agnieszkę Siczek i Kamilę Pszczółkę.

Tematem warsztatów była szeroko rozumiana profilaktyka. Z uwagi na praktyczny charakter zajęć uczniowie mieli możliwość nie tylko słuchać, jakie znaczenie mają więzi rodzinne we współczesnym świecie, ale także sami wykazać się wiedzą w zakresie powyższej tematyki.

Wypowiedzi uczniów cechowały się spontanicznością i szczerością. Zwracano uwagę na to, jakie zasady panują w rodzinach, jakie mają prawa i obowiązki dzieci, a jakie rodzice, co jest ważne w życiu rodzinnym i czy w ogóle rodzina jest ważna. Podczas ćwiczeń w grupach dzieci miały okazję wczuć się w rolę dorosłych i np. zrealizować jakieś zadanie mając w dyspozycji budżet w określonej kwocie, co pozwoliło im zrozumieć postawę rodziców, którzy nie zawsze mogą spełnić ich marzenia.

W trakcie warsztatów podkreślono, że wzajemny szacunek jest podstawą wszelkich relacji międzyludzkich, a już szczególnie tych na gruncie rodzinnym.

Podczas zajęć uczniowie otrzymali ulotki pod nazwą: „Mama, tata, ja i inni ludzie” zakupione w ramach kampanii „Postaw na rodzinę!”.

6. Wywiadówka profilaktyczna w Gimnazjum.

W dniu 13 listopada 2012r. w ramach kampanii „Postaw na rodzinę!” w Publicznym Gimnazjum im. Jana Pawła II w Parznicach odbyła się wywiadówka z rodzicami uczniów klas I. Poprowadziła ją Pani Izabela Kolanowska. Podczas wywiadówki poruszono istotne kwestie związane z profilaktyką uzależnień, omówiono wyniki ankiety przeprowadzonej wśród uczniów podczas warsztatów, zwrócono uwagę na szerzący się problem sięgania po alkohol przez osoby młode.

7. Zakup kampanii „Zachowaj trzeźwy umysł”

Kampania do realizacji w 2013r. przez placówki oświatowe. Realizację kampanii koordynuje Publiczne Gimnazjum im. Jana Pawła II w Parznicach.

8. Zakup filmów profilaktycznych

Filmy wraz z gotowymi scenariuszami zajęć zakupiono celem rozpowszechnienia ich w placówkach oświatowych.

9. Zakup kampanii „Postaw na rodzinę!”

W ramach kampanii zaplanowano szereg działań:

- spotkanie z Dyrektorami szkół w Urzędzie Gminy w Kowali, rozdanie poradników dla nauczycieli: „Czym jest solidarność międzypokoleniowa?”,
- Dzień Babci i Dziadka” w PSP w Kowali, prezentacja „Niezastąpienie dziadkowie”,
- przekazanie ulotek do Publicznej Szkoły Podstawowej w Mazowszanach, Publicznej Szkoły Podstawowej w Młodocinie, Przedszkola Publicznego w Kowali,
- wywiadówka profilaktyczna dla rodziców uczniów szkół podstawowych, zaproszenie prelegenta, rozdanie materiałów, ulotek,
- wywiadówka profilaktyczna dla rodziców uczniów gimnazjum, zaproszenie prelegenta, rozdanie ulotek,

- festyn profilaktyczny w Kończycach – Kolonii,
- konkurs: „Moja rodzinka”,
- festyn w Kowali – utworzenie strefy rodziny,
- warsztaty profilaktyczne dla uczniów szkół podstawowych, zaproszenie prelegenta, rozdanie ulotek,
- warsztaty profilaktyczne dla uczniów gimnazjum, zaproszenie prelegenta, rozdanie ulotek,
- spotkanie „Rodzina – najcieplejsze miejsce pod słońcem”, prelekcja księdza Dziewieckiego, świadectwo małżeństwa z Krucjaty Wyzwolenia Człowieka, występ dziewcząt z Ośrodka Wychowawczego z Wierzbicy, zespołu Manhattan,
- rozdanie certyfikatów dla współtwórców kampanii, certyfikatów „Nauczyciel przyjazny rodzinie”,
- umieszczanie informacji na stronie internetowej Urzędu Gminy i GOPS.

10. Prenumerata pisma „Wychowawca”

Pisma zakupiono dla placówek oświatowych z terenu Gminy.